

Sygn. akt VIII C 1072/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2022 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 148¹ k.p.c.

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko S. K.

o zapłatę

1. oddala powództwo;
2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt VIII C 1072/21

UZASADNIENIE

W dniu 28 października 2021 roku powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wytoczył przeciwko pozwanej S. K. powództwo o zapłatę kwoty 12.972,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozvem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwaną kwoty z tytułu zawartej w dniu 30 sierpnia 2017 roku z (...) S.A. umowy pożyczki nr (...). Pozwana nie wywiązała się z zobowiązań wynikających z umowy. Na podstawie umowy ramowej z dnia 18 lipca 2003 roku pierwotny wierzyciel scedował przedmiotową wierzytelność na (...), następnie w dniu 22 lipca 2021 roku (...) scedował przysługującą mu wobec pozwanej wierzytelność na rzecz powoda. Na dochodzoną pozvem kwotę składają się: należność główna – 12.800,11 zł oraz skapitalizowane odsetki – 172,54 zł.

(pozew k. 4-5)

W odpowiedzi na pozew pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego oraz wniosła o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej.

Pełnomocnik pozwanej zakwestionował powództwo zarówno co do zasady jak i wysokości, podniósł zarzut braku legitymacji czynnej i biernej oraz zarzut braku udowodnienia roszczenia. W uzasadnieniu wskazał, że powód nie wykazał faktu przeniesienia wierzytelności z (...) S.A. z siedzibą w W. na (...), bowiem nie załączył do pozwu żadnego dokumentu chociażby uprawdopodobniającego powyższą okoliczność, a w szczególności nie przedłożył umowy cesji zawartej pomiędzy tymi podmiotami. Wskazał, że powód jako dowód dokonania cesji pomiędzy

pierwotnym wierzycielem a (...) przedłożył jedynie dokument zatytułowany „Oświadczenie o nabyciu praw z umowy pożyczki” z dnia 20 sierpnia 2021 roku. Jednakże w ocenie pełnomocnika pozwanej, nie jest nawet wiadome, czy cesja wierzytelności, o której mowa w oświadczeniu, miała faktycznie odnosić się do rzekomej wierzytelności względem pozwanej. Załącznik nr 1, na który powołuje się powód nie pozwala w żaden sposób na jego faktyczną korelację i powiązanie z analizowaną czynnością pomimo tego, iż jego tytuł daje możliwość powiązania dokumentu z konkretną umową. Nadto pełnomocnik podkreślił, że nie wiadomo z jakim dniem roszczenie względem pozwanej miałyby zostać przeniesione, bowiem w treści oświadczenia brak jest informacji wskazujących na datę zawiązania się stosunku cywilnoprawnego między stronami cesji wierzytelności. Wskazał, że oświadczenie to stanowi dokument prywatny zawierającą oświadczenie osób pod nim podpisanych o przeniesieniu wierzytelności, a nie że obiektywnie wierzytelność ta została przeniesiona. Pełnomocnik pozwanej zakwestionował także skuteczność dokonania cesji wierzytelności pomiędzy (...) a powodem, wobec nieudowodnienia przez powoda, że podmioty zawierające umowę sprzedaży były należycie reprezentowane, a w konsekwencji, że doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności. Powód nie udowodnił także, że zapłacono cenę nabycia roszczenia względem pozwanej, zaś złożone do akt oświadczenie o zapłacie ceny stanowi dokument prywatny, z którego treści nie można wnioskować obiektywnie, że zapłacono cenę. Dodatkowo podniósł, że powód nie przedłożył umowy na którą się powołuje, zaś pozwana zaprzecza by zawierała umowę z którymkolwiek z wymienionych podmiotów, pozwanej nie wypłacono również żadnej kwoty z tytułu pożyczki. Wobec powyższego powód nie wykazał istnienia roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości.

(odpowiedź na pozew k. 39-43)

Replikując na powyższe pełnomocnik powoda podtrzymał stanowisko wyrażone w sprawie.

(pismo procesowe pełnomocnika powoda k. 47-51)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 sierpnia 2017 roku pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na mocy której P. udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 9.000 zł. Kwotę pożyczki wraz z odsetkami oraz dodatkowymi opłatami w łącznej wysokości 15.498 zł pozwana zobowiązała się spłacić w 75 tygodniowych ratach.

(kserokopia umowy pożyczki k. 52-54)

W dniu 22 lipca 2021 roku (...) z siedzibą w L. zawarł z powodem (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym we W. umowę o przelew wierzytelności. W wyciągu z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności, o której mowa wyżej, zadłużenie pozwanej zostało oznaczone na kwotę 12.800,11 zł.

W dniu 20 sierpnia 2021 roku (...) Spółka Akcyjna we W. oraz (...) w L. złożyły oświadczenie, że wszystkie wierzytelności wyszczególnione w Załączniku nr 1 do oświadczenia zostały nabyte przez (...) od (...) S. A. na podstawie zawartej między nimi w dniu 18 lipca 2003 roku umowy ramowej. W załączniku nr 1 do oświadczenia nie została wskazana wysokość wierzytelności przysługującej względem pozwanej.

(umowa przelewu wierzytelności k. 10-22, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji k. 24-25, oświadczenia k. 22, załącznik nr 1 k.25)

W wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...) z dnia 21 października 2021 roku powód wskazał, że zadłużenie pozwanej wynikające z umowy pożyczki o nr (...) wynosi według stanu na dzień wystawienia wyciągu 12.972,65 zł., na która to kwotę składają się 12.800,11 zł tytułem należności głównej oraz 172,54 zł tytułem odsetek.

(wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej k. 9)

Do dnia wyrokowania pozwana nie uregulowała zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okolicość bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z powołanych dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wywodził swoje roszczenie z umowy pożyczki z dnia 30 sierpnia 2017 roku, jaką (...) S.A. zawarł z pozwaną S. K., a z której to postanowień pozwana się nie wywiązała. Powód twierdził, iż wierzytelności wynikające z ww. umowy skutecznie nabył od (...) na podstawie umowy cesji z dnia 22 lipca 2021 roku, a którą to (...) wcześniej nabył od pierwotnego wierzyciela na podstawie umowy ramowej z dnia 18 lipca 2003 roku. Pozwana w toku niniejszego procesu twierdziła, że powód nie wykazał swojego roszczenia ani co do zasady, ani co do wysokości.

Zgodnie z treścią przepisu art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2).

Powód nie wykazał swojej legitymacji czynnej do występowania w przedmiotowym procesie. Powód w żaden sposób nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanej S. K. wynikająca z zawartej przez pozwaną dnia 30 sierpnia 2017 roku umowy pożyczki nr (...) w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem. Powód nie wykazał, że skutecznie nabył wierzytelność względem pozwanej od (...) z siedzibą w L. wobec nie wykazania, że podmiot ten wcześniej nabył wierzytelność od (...) S.A. w wysokości dochodzonej pozwem. Strona powodowa nie złożyła pierwotnej umowy cesji zawartej przez pożyczkodawcę z (...) z siedzibą w L.. Wprawdzie powód przedłożył oświadczenie z dnia 20 sierpnia 2021 roku złożone przez pierwotnego wierzyciela oraz (...), w treści którego podmioty te oświadczyły i potwierdziły, że wszystkie wierzytelności wskazane w załączniku nr 1 do przedmiotowego oświadczenia zostały nabyte przez (...) z siedzibą w L. od pierwotnego wierzyciela na podstawie umowy ramowej zawartej pomiędzy tymi podmiotami w dniu 18 lipca 2003 roku (k. 22), jednakże należy wskazać, iż nie złożono umowy ramowej z 18 lipca 2003 r., do której odnosi się to oświadczenie, brak jest również pełnomocnictwa dla J. O., który podpisał to oświadczenie. Nadto, nie można zapominać, iż oświadczenie to jest dokumentem, stanowiącym dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.), brak jest jednak porozumienia, czy też umowy, która zawiera oświadczenia woli co do przeniesienia omawianej wierzytelności. Zdaniem Sądu takie oświadczenia jest niewystarczające. Jednocześnie należy wskazać, iż załącznik nr 1 do przedmiotowego oświadczenia indywidualizuje wprawdzie wierzytelność, jednakże nie jej wysokość. Wobec powyższego Sąd nie może się domyślać, czy domniemywać, że (...) S.A. przelał na rzecz (...) właśnie tę konkretną wierzytelność w takiej właśnie kwocie, jakiej powód domaga się w pozwie.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że przedmiotem cesji mogą być wszelkie wierzytelności, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu, albo właściwości zobowiązania. Jeżeli rodzaj wierzytelności te warunki spełnia, to skuteczność cesji jest uzależniona od dostatecznego oznaczenia i zindywidualizowania. W umowie cesji powinien być zatem wyraźnie określony stosunek zobowiązaniowy, którego elementem jest zbywana wierzytelność, przy czym chodzi głównie o oznaczanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Do skuteczności zawarcia umowy przelewu koniecznym jest stypizowanie wierzytelności poprzez jej indywidualne oznaczenie, odróżniające ją od innych wierzytelności. Polega to na wskazaniu wierzyciela, dłużnika, stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika i przedmiotu świadczenia dłużnika objętego cesją wierzytelności (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 listopada 2018 roku, sygn. akt VII Aca 1510/18, Legalis nr 1874671, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 marca 2015 roku, sygn. akt V ACz 286/15, Legalis nr 1213497).

Przedłożone przez powoda dokumenty, w szczególności załącznik nr 1 do oświadczenia z dnia 20 sierpnia 2021 roku powyższego warunku indywidualizacji wiarytelności nie spełnia. Nie zawiera bowiem cech dostatecznie indywidualizujących wysokość wiarytelności.

Tymczasem to powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, który domaga się zapłaty pewnej należności na drodze sądowej, winien był wykazać, iż należność ta – oznaczona co do wysokości, a nie tylko tytułu - nie tylko istniała i nie została przez jej przeciwnika procesowego uiszczona, ale także – w sytuacji cesji wiarytelności, że została skutecznie na jego rzecz przeniesiona.

Powód obowiązku temu nie sprostał, dlatego też zdaniem Sądu orzekającego nie mógł skutecznie nabyć ewentualnej wiarytelności wobec pozwanej. Do stwierdzenia legitymacji czynnej powoda niewystarczające było bowiem złożenie przez niego jedynie dokumentów w postaci umowy przelewu wiarytelności z dnia 21 lipca 2021 roku oraz oświadczenia z dnia 20 sierpnia 2021 roku wraz z załącznikiem. Załącznik nr 1 do oświadczenia nie indywidualizuje dostatecznie wysokości przenoszonej wiarytelności. Nadto oświadczenie to stanowi dokument prywatny, co oznacza że stanowi jedynie dowód na to, że osoba, która je podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte, natomiast nie stanowi dowodu tego, co zostało w nim zaświadczone.

W ocenie Sądu również załączony do pozwu wyciąg z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego nie dowodzi istnienia i nabycia wiarytelności dochodzonej przedmiotowym powództwem przez stronę powodową. Należy bowiem zauważyć, że wyciąg z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego nie ma mocy prawnej dokumentu urzędowego, zatem nie stanowi on dowodu tego, co zostało w nim zaświadczone i nie korzysta ze szczególnych uprawnień procesowych co do jego mocy dowodowej w niniejszym procesie przeciwko konsumentowi. W wyroku z dnia 11 lipca 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt P 1/10 (Dz.U. 2011, Nr 152, poz. 900), Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem, że art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. 2004, Nr 146, poz. 1546 ze zm.) w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny ocenił część przepisu ustawy o funduszach inwestycyjnych, która nadaje księgom rachunkowym funduszu sekurytyzacyjnego oraz wyciągom z tych ksiąg moc prawną dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. Znaczenie art. 194 ustawy o funduszach inwestycyjnych polegało na zmianie reguł dowodowych w postępowaniu cywilnym. Konsument, pozwany przez fundusz sekurytyzacyjny, który kwestionował istnienie albo wysokość zobowiązania musiał wykazać, że nie jest dłużnikiem z tytułu zobowiązań nabytych przez fundusz sekurytyzacyjny i ujętych w jego księgach rachunkowych. Konsekwencją tego przywileju było pogorszenie sytuacji procesowej dłużnika, który musiał bronić się przed powództwem podmiotu wobec którego nie zaciągał zobowiązań. Gdyby wiarytelność nie została zbyta na rzecz funduszu, pierwotny wierzyciel występując z powództwem przeciwko dłużnikowi nie mógłby korzystać ze specjalnych uprawnień procesowych. W omawianym wyroku Trybunał stwierdził brak konstytucyjnie wartościowych argumentów uzasadniających utrzymywanie zakwestionowanego przywileju procesowego, wskazując, że uprzywilejowanie ksiąg rachunkowych funduszy sekurytyzacyjnych i wyciągów z tych ksiąg w postępowaniu cywilnym prowadzi do naruszenia zarówno zasady równości stron w procesie cywilnym, jak i zasady sprawiedliwości społecznej wyrażonej w art. 2 konstytucji, co jest rozwiązaniem sprzecznym z konstytucyjną zasadą polityki państwa wynikającą z art. 76 konstytucji - zasadą ochrony praw konsumentów. Przywilej funduszu sekurytyzacyjnego powodowa, bowiem umocnienie istniejącej z natury rzeczy przewagi wyspecjalizowanego podmiotu rynku kapitałowego wobec konsumenta. Tym samym omawiany dokument jest wyłącznie dokumentem prywatnym, który sam w sobie nie dowodzi faktu nabycia wiarytelności przeciwko pozwanemu przez poprzednika prawnego powoda. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). Dokument taki stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Z powyższych względów Sąd uznał, iż powód nie wykazał swojej legitymacji czynnej do występowania w niniejszym procesie. W konsekwencji uznać należy, że powód, od początku postępowania reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, w nie wykazał, że nabył wierzytelność względem pozwanej we wskazanej wysokości. Zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Powód winien zatem udowodnić, że nabył ze skutkiem prawnym wierzytelność względem pozwanej wynikającą z przedmiotowej umowy pożyczki, i że pozwana powinna zapłacić mu należność w opisanej pozwem wysokości. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Powód będąc podmiotem, którego istotną działalnością jest skupowanie wierzytelności pieniężnych na masową skalę, z uwagi na zakres prowadzonej działalności winien w sposób szczególny i niewątpliwie wykazać, że nabył ze skutkiem prawnym tę konkretną, określoną wierzytelność wobec wskazanej osoby, czego jednak w sprawie nie uczynił.

Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwana ma obowiązek zapłaty na jego rzecz, jako cesjonariusza kwoty dochodzonej pozwem.

Z całą stanowczością należy jeszcze raz podkreślić, że obowiązkiem procesowym każdego powoda jest wykazanie jego legitymacji procesowej czynnej. W przypadku, gdy powód nie jest pierwotnym wierzycielem obowiązek ten aktualizuje się ze szczególną mocą, bowiem nie może być żadnych wątpliwości, w świetle przedstawionych sądowi dowodów, że powód w istocie skutecznie nabył dochodzoną wierzytelność i w konsekwencji ma legitymację procesową czynną do wytoczenia powództwa dotyczącego nabytej wierzytelności. O czym była już wcześniej mowa, szczególną starannością muszą wykazywać się w omawianym zakresie podmioty, które w ramach prowadzonej działalności masowo skupują wierzytelności. Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł. Koszty poniesione przez pozwaną obejmują: opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz wynagrodzenia Pełnomocnika. Jeżeli chodzi o wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, to w wysokości minimalnej ustalonej w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, wynosi ono 3 600 zł. Pełnomocnik pozwanej wniosł o przyznanie tego wynagrodzenia w podwójnej wysokości. W ocenie Sądu brak było podstaw do przyznania kosztów procesu w tej wysokości. Po pierwsze pełnomocnik pozwanej nie uzasadniła żądania w innej wysokości. Nie przedłożono też spisu kosztów, a w ocenie Sądu niniejsza sprawa była sprawą standardową, nie wymagającą od pełnomocnika wzmożonego nakładu pracy ani pod względem niezbędnego czasu pracy czy nietypowości czynności. Wobec powyższego Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.